

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2016. GODINU

**Statističko istraživanje o korišćenju i zaštiti voda od zagađivanja
iz industrije**

Odgovorno lice: Nataša Vojinović

Odsjek: Odsjek zaštite životne sredine i šumarstva

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	1
1.4.1 Sektori	1
1.4.2 Statistička populacija.....	1
1.5 Referentna geografska oblast	1
1.6 Koncepti i definicije	1
1.7 Klasifikacije	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	2
1.10 Metodologija	2
1.11 Bazni period	2
1.12 Jedinica mjere	2
1.13 Izvor podataka	2
2. Relevantnost - Korisnici podataka	2
2.1 Potrebe korisnika	2
2.2 Zadovoljstvo korisnika	3
3. Tačnost i pouzdanost	3
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	3
3.2 Uzoračka greška	3
Indikatori uzoračke greške	3
3.3 Neuzoračka greška	3
3.3.1 Greška obuhvata.....	3
Indikator greške obuhvata	3
3.3.2 Greška mjerenja	3
3.3.3 Greška usljed neodaziva.....	3
Stopa neodaziva jedinica	3
3.4 Sezonska prilagodavanja	3
3.5 Revizija podataka	3
3.5.1 Politika revizije podataka	3
3.5.2 Praksa revizije podataka	4
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	4
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	4
4.1 Pravovremenost	4
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	4
Vremenski jaz objave konačnih podataka	4
4.2 Tačnost objave podataka	4
5. Dostupnost i jasnoća	4
5.1 Saopštenja	4
5.2 Publikacije	4
5.3 Dostupnost mikropodataka	4
6. Uporedivost	5
6.1 Prostorna uporedivost	5
6.2 Vremenska uporedivost	5

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj ovog istraživanja je da se obezbijede podaci o količini vode koja se zahvata, koristi, precišćava i ispušta u okviru industrije. Istraživanjem se prikupljaju podaci o zahvaćenim količinama vode prema izvorima snabdijevanja: iz sopstveog vodozahvata i iz javnog vodovoda, korišćenju svježe vode prema namjeni za: hladjenje, kao pokretačka energija u hidroelektranama, u procesu proizvodnje, sanitarne svrhe i korišćenje u druge svrhe, ukupnim otpadnim vodama kako neprečišćenim tako i prečišćenim u industrijskim uređajima za prečišćavanje, ispuštenim upotrijebljenim otpadnim vodama u zemlju, javnu kanalizaciju i površinske vode.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (*Sl.list Crne Gore* br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Zavodu za statistiku jasno i široko pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Zavod za statistiku je potpisao nekoliko memoranduma o saradnji sa imaocima administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Izveštajne jedinice ovog istraživanja su poslovni subjekti registrovani u sektorima: Rudarstvo, Prerađivačka industrija, i Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom, kao i lokalne jedinice iz drugih sektora koje obavljaju industrijsku djelatnost sa 10 i više zaposlenih.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Istraživanjem su obuhvaćeni sljedeći sektori: B (Rudarstvo), C (Prerađivačka industrija) i sektor D (Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom), kao i lokalne jedinice iz drugih sektora koje obavljaju industrijsku djelatnost.

1.4.2 Statistička populacija

Nije relevantno.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora.

1.6 Koncepti i definicije

Vodotok je osnovna hidrogeografska jedinica koja se karakteriše svojim izvorištem, koritom, glavnim tokom i ušćem (potoci, rijeke itd.). Slivno područje je prirodna hidrogeografska cjelina koju čini vodotok, (jezero ili more) po kome se ono određuje, zajedno sa pritokama koje se u njega ulivaju.

Prema izvorištu vode mogu biti podzemne i površinske. Podzemne vode jesu zalihe vode u podzemnim formacijama. Površinske vode su sve protočne ili stajaće vode na površini Zemlje. Tu pripadaju izvori, rijeke (vodotoci), jezera, akumulacije itd., kao i vještački stvoreni vodotoci radi navodnjavanja, stvaranja plovnih kanala i sl. Pitke vode moraju ispunjavati odgovarajuće normative o kvalitetu.

Tehničke vode zahtijevaju (po pravilu) niži stepen prerade od vode za piće (voda za hladjenje kod TE itd.). Pod isparenim vodama podrazumijevaju se one količine vode koje su prelaskom u vodenu paru ispuštene u atmosferu (isparene vode u lagunama i kulama za hladjenje itd.). Vode vezane u proizvod direktno ulaze u sastav proizvoda (sumporna kiselina, piće, sokovi itd.), kao i voda za piće (kao gotov proizvod).

Recirkulacione vode su one vode koje se više puta koriste u procesu proizvodnje i ostvaruju svoj kružni tok kretanjem u poluotvorenom ili zatvorenom sistemu. Tokom svog kruženja pomenuta vode može prolaziti kroz određeni tretman (hladjenje, precišćavanje i sl.). Sopstveni vodozahvat je svako zahvatanje vode od strane korisnika za njihovu krajnju potrošnju.

Korišćene vode su sve količine vode kojima su se izvještajne jedinice u toku izvještajne godine snabdijevale i koje su koristile u obavljanju svoje proizvodne djelatnosti. Otpadne vode su one koje se nakon korišćenja odvođe do uređaja za precišćavanje ili ispuštaju u neki recipijent (zemlja, površinske vode). Ovdje se ne uključuju atmosferske ni protočne vode koje pokreću hidroelektrane. Precišćene otpadne vode su one količine otpadnih voda koje se tokom izvještajne godine precišćavaju.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev. 2.

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju svake godine na osnovu raspoložive evidencije i dokumentacije (knjigovodstvena i tehnička dokumentacija i druge evidencije). Ukoliko za neki podatak ne postoji odgovarajuća dokumentacija i evidencija, izvještajna jedinica treba, na osnovu raspoloživih podataka, da izradi stručnu procjenu.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci se objavljuju svake godine.

1.10 Metodologija

Metodološki materijal dostupan je na linku:

<http://www.monstat.org/userfiles/file/poliprivreda/metodologije/METODOLOGIJA%20VOD-1.pdf>

1.11 Bazni period

Nije dostupno.

1.12 Jedinica mjere

1000 m³.

1.13 Izvor podataka

Nije dostupno.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

U cilju utvrđivanja zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i utvrđivanjem njihovih potreba, Zavod za statistiku po prvi put sprovodi "Istraživanje o zadovoljstvu korisnika" u 2017. godini. Istraživanje je realizovano u periodu od 1. septembra do 20. oktobra. Link sa anketom je poslat svim korisnicima koji su u periodu od 2013-2017. poslali zahtjev za podacima na zvaničnu mail adresu. Pored toga, upitnik je postavljen na web stranici Zavoda za statistiku.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Nije dostupno.

3.2 Uzoračka greška

Nije dostupno.

Indikatori uzoračke greške

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Nije dostupno.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije dostupno.

Indikator greške obuhvata

Nije relevantno.

3.3.2 Greška mjerenja

Nije dostupno.

3.3.3 Greška usljed neodaziva

Nije relevantno.

Stopa neodaziva jedinica

Nije relevantno.

3.4 Sezonska prilagodavanja

Nije dostupno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Zavod za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493> .

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije dostupno.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije dostupno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka Saopštenje o korišćenju vode i zaštiti voda od zagađenja iz industrije objavljuje se 3. novembra tekuće godine za prethodnu godinu.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Nije dostupno.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Nije dostupno.

4.2 Tačnost objave podataka

Nije dostupno.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Saopštenja

Podaci su dostupni u vidu godišnjih saopštenja objavljenih na zvaničnom web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1008&pageid=64>.

5.2 Publikacije

Zavod za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Statistički Godišnjak
2. Crna Gora u brojkama

Sve publikacije koje objavljuje Zavod za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.3 Dostupnost mikropodataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (*Sl.list Crne Gore br. 18/12*) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Zavodom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Nije dostupno.

6.2 Vremenska uporedivost

Nije dostupno.